

Тема 3. ПЕРШІ МІЖНАРОДНІ ОРГАНІЗАЦІЇ

Священний союз

Дунайська комісія.

Міжнародний телеграфний союз

Всесвітній поштовий союз

Всесвітня метеорологічна організація

(ВМО)

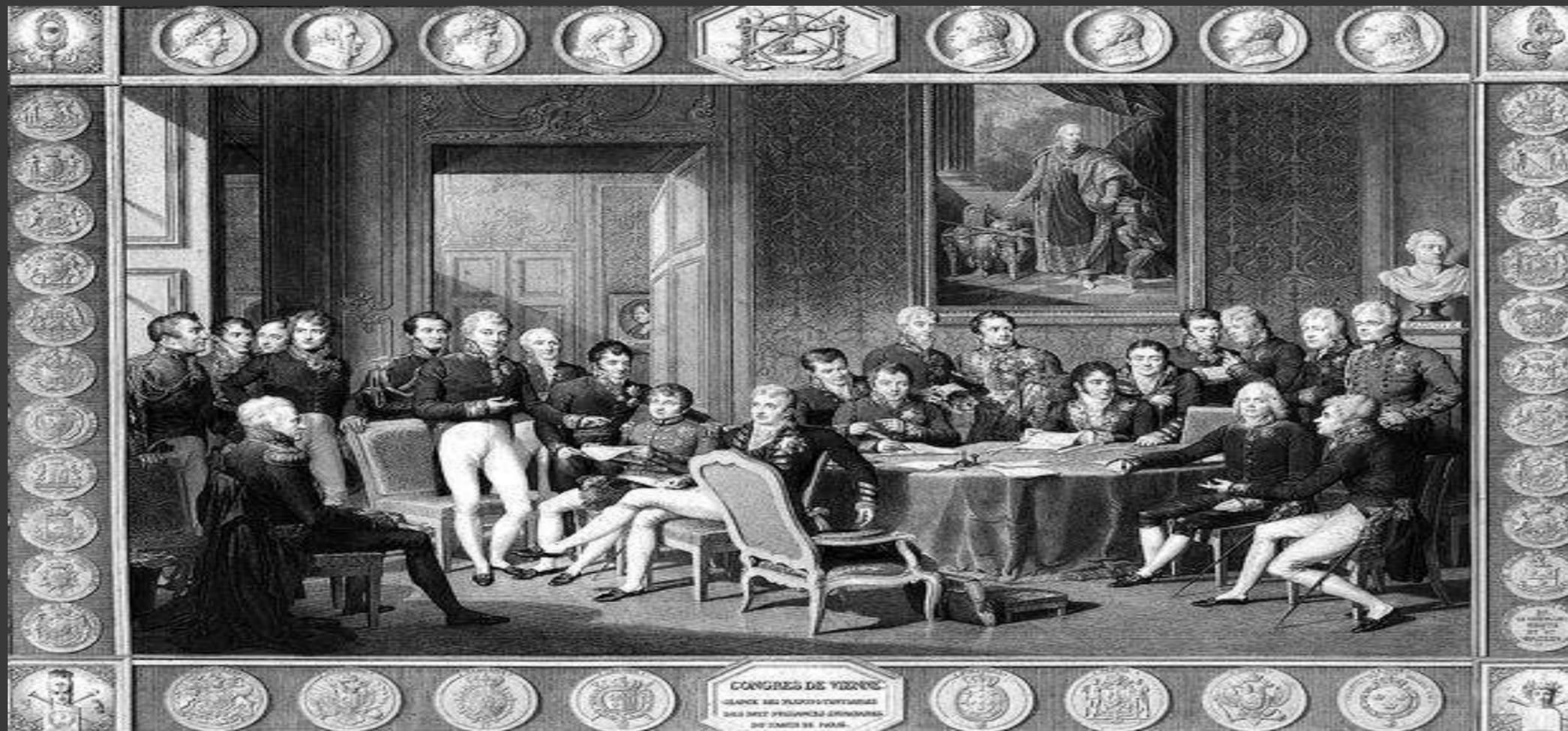
1. Священный союз

Час появи перших міжнародних організацій пов'язаний зі становленням Вестфальської системи міжнародних відносин, а саме з укладенням Вестфальського миру 1648 р., яким покладено початок формування Вестфальської системи міжнародних відносин. Фактично за Вестфальським миром, що містить два договори — Оснабрюцький і Мюнстерський, низка потужних державних утворень домовились про систему майбутніх, іще зародкових, міжнародних відносин, визнавши появу нових суверенних держав.

Наступний історичний період міжнародної взаємодії розглядається багатьма дослідниками як історія єдиної Вестфальської системи міжнародних відносин, домінантними суб'єктами якої виступають суверенні держави. У системі немає найвищого арбітра, тому держави є незалежними у проведенні внутрішньої політики в межах своїх національних кордонів і в принципі є рівноправними. Суверенітет передбачає невтручання у справи одне одного. З часом держави, спираючись на ці принципи, виробили низку правил, що регулюють міжнародні відносини. Рушійною силою Вестфальської системи міжнародних відносин стало суперництво між державами за панування над іншими. Результат такого суперництва визначався співвідношенням сил між державами або союзами держав.

Міжнародні конференції мали характер переговорів щодо завершення воєнних кампаній. І лише Віденський конгрес 1814 — 1815 рр. започаткував, на переконання більшості дослідників, процес творення міжнародних організацій у сучасному розумінні цього слова. Першість ділять Священний Союз трьох імператорів (Росії, Австрії та Пруссії), та Центральна комісія судноплавства по Дунаю, утворена Віденським конгресом для регулювання режиму судноплавства по цій водній артерії.

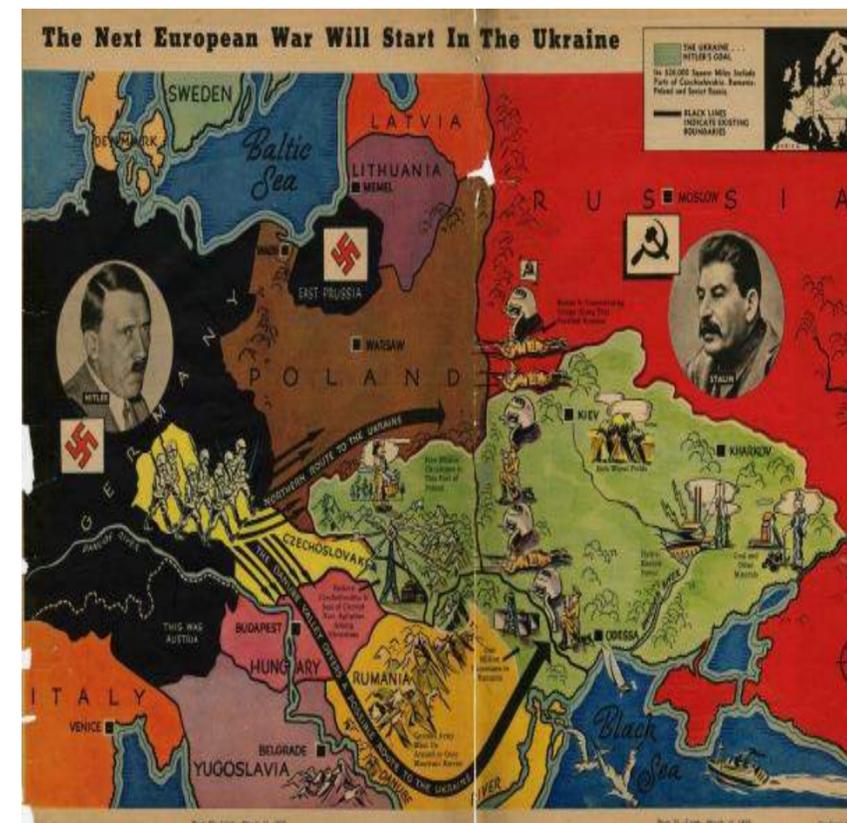
З 1 листопада 1814 року по 8 червня 1815 року, у Відні відбувався так званий Віденський конгрес — конференція послів великих держав Європи, яку очолював австрійський дипломат Клемент Венцель Лотар фон Меттерніх. Його мета полягала в тому, щоб врегулювати питання і перекроїти континентальну політичну карту після розгрому наполеонівської Франції. Обговорення продовжувалося, незважаючи на повернення з вигнання і відновлення влади у Франції екс-імператора Наполеона I в березні 1815 року, завершальний акт Конгресу був підписаний за дев'ять днів до його остаточної поразки при Ватерлоо 18 червня 1815 року.

На Віденському конгресі були присутні 2 імператори, 4 королі, 2 принци, 3 великих герцога, 215 глав княжих будинків, 450 дипломатів. Це були пишні збори. Сюди, крім того, з'їхалися представники знаті багатьох європейських країн. Але вже в перші дні Віденського конгресу між переможцями виникли непереборні суперечності, особливо між трьома найбільш впливовими на континенті державами — Англією, Росією і Австрією, кожна з яких претендувала на домінуючу роль в післявоєнній Європі. Віденський конгрес. Жан-Батист Ісабей, 1819.

Війна, що продовжувалася в Європі повних 10 років, принесла величезні втрати країнам континенту. Вона перемелювала в своїх жорнах міста, села, сотні тисяч людей від Москви до Атлантичного побережжя, від Ла-Маншу до Адріатики, від Нормандії до Сицилії. Це була справжня світова війна ХІХ ст. – передвісник тих світових воєн, які відбулися в світі вже в ХХ столітті. І як всяка «тотальна війна», вона врешті-решт викликала жах і сум'яття народів і 31 правителів. І тепер, після перемоги однієї сторони, здавалося, що мир можна було б влаштувати на постійних, стабільних підставах, усунути причини кривавих європейських драм кінця ХVІІІ – початку ХІХ ст.

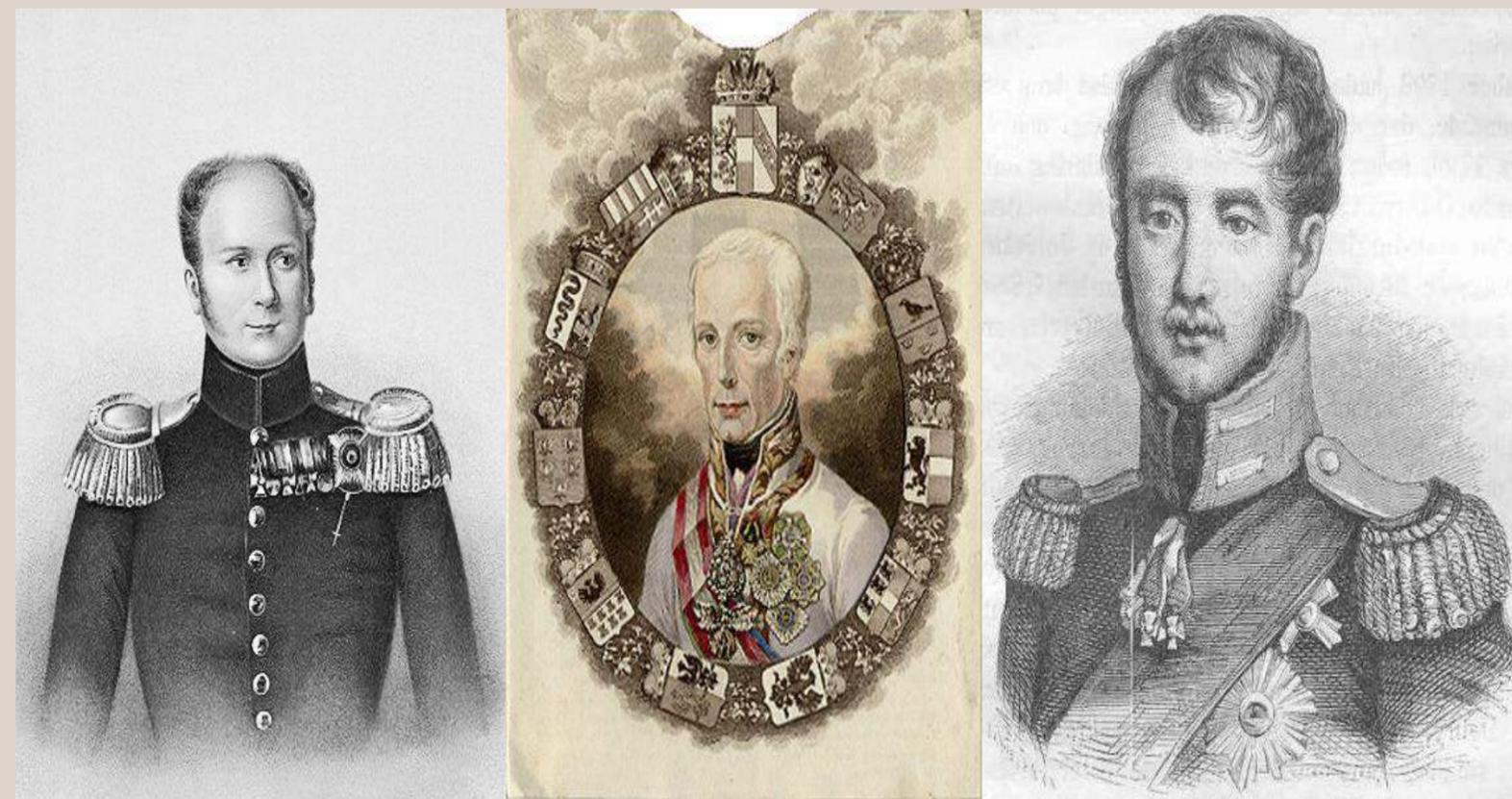

Досвід світової історії показує, що ці розрахунки були ілюзні, але той же досвід показує, що на якийсь час змучені і налякані війною народи і уряди в перший післявоєнний час готові виробляти важелі мирного устрою життя народів і держав, піти на компроміси. Світова війна першого десятиліття XIX ст. якраз і стала одночасно першим світовим досвідом регулювання міжнародних відносин, політичної стабілізації на Європейському континенті, гарантованій всією потужністю держав-переможниць. Віденський конгрес, його рішення – непослідовні, суперечливі, несучі в собі заряд майбутніх вибухів – проте він зіграв чи не найважливішу роль. Але монархи цим не задовольнилися. Необхідні були міцніші і не тільки силові, але і юридичні, а також етичні гарантії. Так з'явилася в 1815 р. ідея Священного союзу європейських держав – першої загальноєвропейської організації, метою якої повинно було б стати міцне забезпечення існуючого порядку речей, непорушності нинішніх кордонів, стабільності правлячих династій та інших державних гарантій у післявоєнних змінах, що вже відбулися і були затверджені в різних країнах. У цьому сенсі перша європейська війна і її наслідки стали передвісником не тільки кровопролитних світових воєн XX ст., але і Ліги Націй після Першої світової війни 1914 – 1918 р., а потім Організації Об'єднаних Націй після Другої світової війни XX ст. — 1939 – 1945 рр.

26 вересня 1815 р. Росія, Австрія і Пруссія підписали у Парижі так званий «Акт Священного Союзу». Від імені трьох монархів акт був розісланий іншим європейським державам з метою приєднання. Цей союз був утворений з метою підтримки Віденської системи міжнародних відносин, забезпечення гарантій взаємодопомоги. Мета Союзу полягала у збереженні статус-кво, встановленого в Європі, затвердження Віденської системи міжнародних відносин і підтримання миру між європейськими народами. В одному з головних пунктів цього акту була зазначена необхідність підтримувати європейські кордони, закріплені Віденським конгресом. 19 листопада 1815 р. до Священного союзу приєдналася Франція; а згодом більшість монархій європейського континенту, за винятком Великої Британії, Туреччини (турецький султан-мусульманин не міг брати участь у Священному союзі християнських монархів) і Папи Римського. Хоча Британія офіційно не ввійшла до Союзу, вона фактично координувала свою політику відповідно до його політичної лінії. Правителі держав Священного союзу: російський цар Олександр I, прусський король Фрідріх Вільгельм III, австрійський імператор Франц I.

Ініціатором цього союзу європейських держав став Олександр I. Вже в пору наростання суперечностей з Наполеоном, страшившись всеєвропейської бійні і безглуздої загибелі людей, російський імператор в 1804 р., посилаючи свого друга Новосильцева до Англії, дав йому інструкцію, в якій накреслив ідею підписання між народами загального мирного договору і створення Ліги народів. Він пропонував ввести в стосунки між державами норми міжнародного права, за якими були б визначені переваги нейтралітету, а країни узяли б на себе зобов'язання не починати війни, не вичерпавши заздалегідь всіх засобів, представлених посередниками. У цьому документі він ратував за «Кодекс міжнародного права».

Конгреси священного союзу

№	Назва	Рік
1)	Аахенський конгрес	1818р.
2)	Конгреси у Троппау і Лайбахе	1820-1821рр.
3)	Конгрес у Вероні	1822р.

Основні положення договору про Священний союз Олександр I написав власноручно. Вони містили наступні статті: «підтримувати між державами узи братської дружби, надавати один одному допомогу у разі дестабілізації міжнародного стану, управляти своїми підданими у дусі братерства, правди і миру, вважати себе за членів єдиного християнського співтовариства. У міжнародних справах держави повинні були керуватися євангельськими заповідями». Характерно, що Олександр I не обмежився тільки цими, чисто пропагандистськими положеннями, але й на подальших конгресах Священного союзу постало питання про одночасне скорочення збройних сил європейських держав, про взаємні гарантії недоторканності територій, про створення міжсоюзницького штабу, про ухвалення міжнародного статусу осіб єврейської національності, які піддавалися дискримінації в багатьох країнах Європи. І пізніше на конгресах Священного союзу ставилися питання великого гуманістичного звучання. Держави дружно об'єдналися проти морського піратства, підтвердили рішення Віденського конгресу про заборону работоргівлі. Оголосили європейські річки вільними для судноплавства без будь-яких обмежень.

Таким чином, ідеї Священного союзу, який дійсно став прообразом міжнародних організацій ХХ ст., були виконані самими благими намірами, і Олександр I міг бути задоволений своїм дітищем. Незабаром майже всі країни Європи, окрім острівної Англії, прилучилися до Союзу, але і Англія активно брала участь в роботі його конгресів і мала на їх політику достатньо сильний вплив.

Причини утворення священного союзу

1)	Небезпека зі сторони Франції у разі відновлення бонапартистського режиму.
2)	Можливість розгортання революційних і національно-визвольних рухів.

Конгреси Священного Союзу

01

Перший конгрес Священного союзу відбувся в Аахені у 1818 р. На ньому були присутні представники всіх п'яти країн. На конгресі було вирішене питання про приєднання Франції як рівного члена Союзу і дострокове виведення з Франції окупаційних військ, а також ухвалено декларацію, що постулювала основною метою Священного союзу підтримку «міжнародного права, спокою, віри і моральності...». За пропозицією британців встановлено, що втручання у внутрішні справи інших держав може здійснюватися тільки на їхнє прохання і за їхньої участі в переговорах.

02

Незабаром цей пункт було скасовано на конгресі Священного союзу у жовтні 1820 р. у Троппау (Сілезія), скликаному за ініціативою Меттерніха у зв'язку з революцією в Неаполітанському королівстві. Особливо занепокоєним був уряд Австрії, що побоювався втратити своє панування у Венеції й Ломбардії. Уряди Росії, Австрії та Пруссії хотіли припинити розвиток національно-визвольного руху в Польщі. 19 листопада Росія, Австрія і Пруссія підписали протокол про право збройного втручання у справи інших держав для придушення сепаратистських рухів без жодних прохань урядів цих держав. Франція і Британія не підписали цього протоколу, але й не перешкодили його прийняттю.

Для зручності переговорів з італійськими урядами конгрес у січні 1821 р. переїхав у Лайбах (Любляна у нинішній Словенії).

Конгреси Священного союзу

На останньому, Веронському конгресі Священного союзу (20 жовтня – 14 грудня 1822 р.) погляди збіглися лише з питання про грецьке повстання. Воно дістало засудження всіх учасників конгресу. З інших питань точилася гостра боротьба. Священний Союз розколювали протиріччя між державами, особливо між економічно розвиненішою Великою Британією, зовнішню політику якої диктувала буржуазія, і промислово нерозвиненими країнами, де сильними ще були напівфеодальні відносини. Британська ліберальна буржуазія, що дедалі ставала вагомішою (те саме чинилося і в інших країнах, але меншою мірою) різко критикувала Священний союз, ідеї та рішення його були вкрай непопулярними в усіх прогресивних верствах європейського суспільства, а на це мали зважати уряди. Значно ускладнила становище Священного союзу спроба втручання у національно-визвольний рух народів Латинської Америки.

Але слід зауважити, що по суті рішення Віденського конгресу і Священного союзу створили в Європі так звану «віденську систему», яка, чи погано, чи добре, але існувала 40 років, оберігала Європейський континент від нових великих воєн, хоча суперечності між провідними державами Європи як і раніше існували і були достатньо гострими.

Це виявилось відразу ж після введення «віденської системи» в життя, і головним її випробуванням стали не стільки територіальні претензії держав одна до одної, скільки наростання на континенті революційного руху, який був логічним продовженням грандіозних перетворень суспільного життя країн Європи, початих Англійською і продовжених Великою французькою революцією. Свого часу ці революції починалися як протидія віджилим свій вік абсолютистським феодальним режимам, а потім переростали в зрівняльний рух левеллерів (у Англії), в якобінський терор, а закінчилися диктатурою Кромвеля в Англії, Наполеона – у Франції і обернулися на початку ХІХ ст. всеєвропейською війною, захопленнями чужих територій, руйнуванням цивілізаційних цінностей людства. У цих умовах перед Священним союзом і його лідером Олександром І стояло непросте завдання – підтримати дійсно прогресивні з погляду цивілізації конституційні настрої і інститути, сумістити їх з еволюційним розвитком європейських держав без кривавих драм, нищівних воєн, жорстоких розправ. Ось в цьому, основному, питанні члени Священного союзу дивилися на речі по-різному.

Веронський конгрес та інтервенція до Іспанії були останніми спільними акціями членів Священного союзу. Визнання британцями незалежності латиноамериканських країн (31 грудня 1824 р.), колишніх іспанських колоній остаточно підірвало єдність Священного союзу. У 1825 – 1826 рр. Росія змінила своє ставлення до грецького питання, надавши грекам підтримку, тоді як позиція Австрії з цього питання залишалася різко негативною. Весь ліберальний рух, що поширювався в європейських державах, розвиток революційного і національно-визвольного руху в усіх країнах розхитував Священний союз. У 1830 р. відбулася революція у Франції й Бельгії та повстання у Польщі проти російського ярма; 1832 р. британському уряду консерваторів довелося провести виборчу реформу; у німецьких державах поширювався буржуазноконституційний рух. Усі ці події показали даремність спроб Священного союзу покінчити з революційним і національновизвольним рухом. У 1833 р. у Мюнхені Греція, Росія, Пруссія й Австрія спробували підтвердити й оновити принципи Священного союзу, але відновити його значення виявилось неможливим.

Таким чином, уявлення про Священний союз як абсолютно реакційну і контрреволюційну організацію не витримує критики. Так благі наміри Олександра I і засновників Священного союзу врештірешт були зім'яті егоїстичними політичними інтересами держав. Крім того, зоря нової революції під знаменням національновизвольного руху, яка з 20-х рр. ХІХ ст. піднімалася над Європою, знову вселяла жах засновникам «віденської системи». У цих умовах завагалися навіть ліберали, до яких відносився і Олександр I. Його розчарування трансформацією Священного союзу було щирим і гірким, а його обурення підступними діями егоїстичних союзників було глибоким і хворобливим. Та все ж російський цар поволі, але вірно відходив від своїх ідеалістичних уявлень про післявоєнний устрій Європи. Вже на початку 20-х рр. на прикладі подій в Іспанії, Італії, на прикладі повстання власного Семенівського полку в центрі Петербурга він з абсолютною ясністю зрозумів, яка прірва лежить між його ліберальними мріями, обережними конституційними кроками і бурею народних революцій або військових заколотів. Реальне дихання народної свободи страхало творця Священного союзу і примушувало його дрейфувати управо.

Та все ж, не дивлячись на глибокі суперечності, що розривали Священний союз з самого початку його існування, він багато в чому сприяв стабілізації ситуації в Європі, вніс до європейської практики нові гуманістичні ідеї, не дав Європі скотитися до нового військового і революційного екстремізму, хоча так і не перетворився на сильну наднаціональну організацію. Проте Європейський континент 40 років після Віденського конгресу жив у відносному мирі і спокої. І велика заслуга в цьому належала так званій «віденській системі» і Священному союзу.

Із часом між головними учасниками Союзу почали загострюватися протиріччя, і на середину 30-х рр. ХІХ ст. він фактично перестав існувати.

**Дунайська комісія.
Міжнародний телеграфний союз**

ВАНЧИКОВЕЦЬКА
ГРОМАДА

Дунайська регіональна програма 2021–2027

МІНІСТЕРСТВО
ІНФРАСТРУКТУРИ УКРАЇНИ

ЗУПИНЕНО ПОВНОВАЖЕННЯ РОСІЇ У ДУНАЙСЬКІЙ КОМІСІЇ

Правовий статус використання Дунаю визначався створеною в 1856 р. Європейською Дунайською комісією (ЄДК) до складу якої ввійшли: Австрія, Росія, Франція, Великобританія, Пруссія, Сардинія й Туреччина. Засновники Європейської Дунайської Комісії чітко усвідомлювали економічне та стратегічне значення цієї водної артерії. ЄДК акцентувала свою увагу на дельті ріки Дунай, оскільки регулювання цих питань означало регулювання виходу в море. За характером своєї діяльності комісія мала антиросійську спрямованість і стала фактично інструментом досягнення гегемоністських цілей на Дунаї недунайських держав, перш за все, Великобританії. Комісія проіснувала до 1938 р. – до захоплення фашистською Німеччиною Австрії. Після завершення Другої світової війни питання про режим Дунаю піднімалось на Потсдамській і Паризькій конференціях 1946 р. У 1948 р. була прийнята Белградська конвенція про режим судноплавства на Дунаї. У 1949 році у відповідності з конвенцією про режим судноплавства була знову створена Єдина Дунайська комісія у складі представників тільки придунайських держав. Положення Белградської конвенції про режим судноплавства доповнені Протоколом 1998 р.

Важливим політико-економічним аспектом роботи першої європейської Дунайської комісії з використання р. Дунаю стало рішення 1880 р. про будівництво каналу Дунай-Чорне море. Наявність такого каналу значно посилювала транспортні можливості використання цієї водної артерії. Гідрологічні характеристики вказували на те, що найбільш прийнятним варіантом міг бути канал через Старостамбульський рукав, де довжина барової частини, на якій повинні вестись поглиблювальні роботи, могла скласти до 3 км. Проте ЄДК, керуючись політико-економічними мотивами, а саме – бажанням обмежити діяльності Росії на Дунаї, прийняла рішення будувати канал на маловодному Сулинському рукаві. Будівництво тривало 24 роки. На суші були побудовані з'єднувальні канали, які спрямовували русло ріки. Загальна їх довжина склала більше тридцяти одного кілометра. Окрім того, було прорито морську частину каналу, яка нині складає 9 км. У результаті проведених гідротехнічних робіт гирло було випрямлене, довжина Сулинського рукава скоротилась на 21 км.

З метою посилення водостоку в цьому напрямку у 1902 р. на місці розгалуження Дунаю на Кілійське та Тульчинське гирла біля мису Ізмаїльський Чатал було споруджено струменево-направляючу дамбу, яка на третину перекрила Кілійський рукав, зменшивши відповідно його водостік. Зменшення водостоку через Кілійський рукав сталось також унаслідок проведених румунською стороною гідротехнічних робіт у послідовні роки.

До основних міжнародних актів, які стосуються міжнародного дунайського судноплавства, відносяться:

- Конвенція про режим судноплавства на Дунаї (Белград, 1948); Белградська конвенція підвела ризик під діяльністю Європейської Дунайської комісії (ЄДК)
- Заключний акт Наради по безпеці і співробітництва в Європі (Хельсінкі, 1975)
- Європейська угода про найважливіші водні шляхи міжнародного значення (Женева, 1996)
- Додатковий протокол до Конвенції про режим судноплавства на Дунаї (Будапешт, 1998)
- Декларація загальноєвропейської (Роттердамської) конференції по внутрішньому водному транспорту (Роттердам, 2001)
- Меморандум про взаємопорозуміння відносно розвитку пан європейського транспортного коридору № 7 (Дунай) (Роттердам, 2001)
- Декларація про заснування Процесу дунайського співробітництва (Відень, 2002)
- Декларація загальноєвропейської (Бухарестської) конференції по внутрішньому водному транспорту (Бухарест, 2006)

Deutsch-Oesterreichischer Telegraphen-Verein

Von der Königl. Preuss. Telegraphen-Station
in Berlin

Telegraphische Depesche

Nr. 1298. 17 Worte

Für Irrthümer u. Verzögerungen bei Beförderung oder Zustellung der Depeschen wird keine Gewähr geleistet.

Aufgegeben in Posen..... den 9ten Novbr. 1857 10 Uhr 55 Min. Vormitt.
Angekommen in Berlin..... den 11ten Novbr. 1857 11 Uhr 30 Min. Vormitt.

Kopf eines alten preussischen Depeschenformulars.

Розвиток міжнародних протоорганізацій диктував розвиток техніки засобів зв'язку. Для того, щоб зв'язок нормально працював, необхідно було розробити правила експлуатації засобів зв'язку. На основі загальної постійної проблеми почали виникати МПО. 1850 р. – Пруссія, Австрія, Баварія, Саксонія утворили Телеграфний союз, до якого пізніше приєдналися всі німецькі держави і Нідерланди. В грудні 1855 р. – Бельгія, Іспанія, Франція, Швеція утворили Телеграфний союз Західної Європи. Через 10 років вже стало ясно, що такі союзи необхідні. Тому 1 березня 1865 р. на конференції в Парижі була підписана конвенція про створення міжнародного Телеграфного союзу.

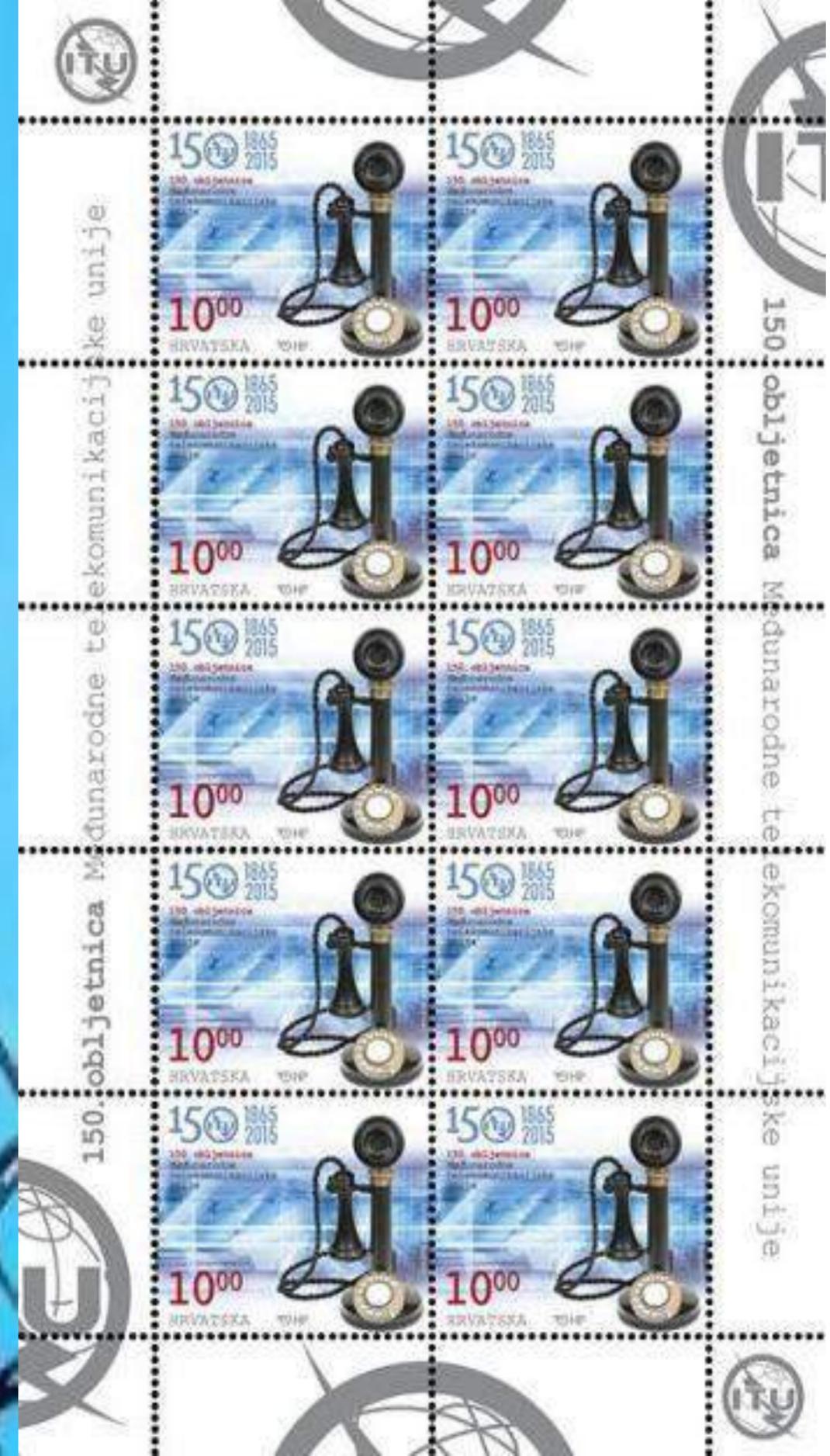

Міжнародний союз електрозв'язку

У 1934 р. було укладено Міжнародну конвенцію електрозв'язку і назву організації змінено на Міжнародний союз електрозв'язку. Статус спеціалізованої агенції ООН організація отримала в 1947 р. Статут МСЄ діє з 1 червня 1994 р. Головна мета діяльності МСЄ — підтримувати і розширювати міжнародне співробітництво з метою поліпшення та раціонального використання електрозв'язку, сприяти технічній допомозі країнам, що розвиваються, у сфері електрозв'язку, розвитку технічних засобів та їх оптимальній експлуатації для підвищення ефективності служб електрозв'язку, заохочення до співробітництва з іншими міжнародними організаціями. Отже, МСЄ у світовому масштабі сприяє розвитку та координації радіо-, телеграфної та телефонної служб, у тому числі космічної телекомунікації; відповідає за розподіл і реєстрацію діапазонів радіохвиль.

Конференція держав-членів МСЄ скликається раз на 4 роки. Вона визначає основні принципи роботи, затверджує бюджет організації, переглядає міжнародні конвенції з електрозв'язку, укладає договори з міжнародними організаціями та розглядає адміністративно-управлінські питання.

Керівним органом у проміжках між конференціями є Адміністративна рада. Складається із 43 членів МСЄ. Штабквартира розташована в Женеві (Швейцарія).

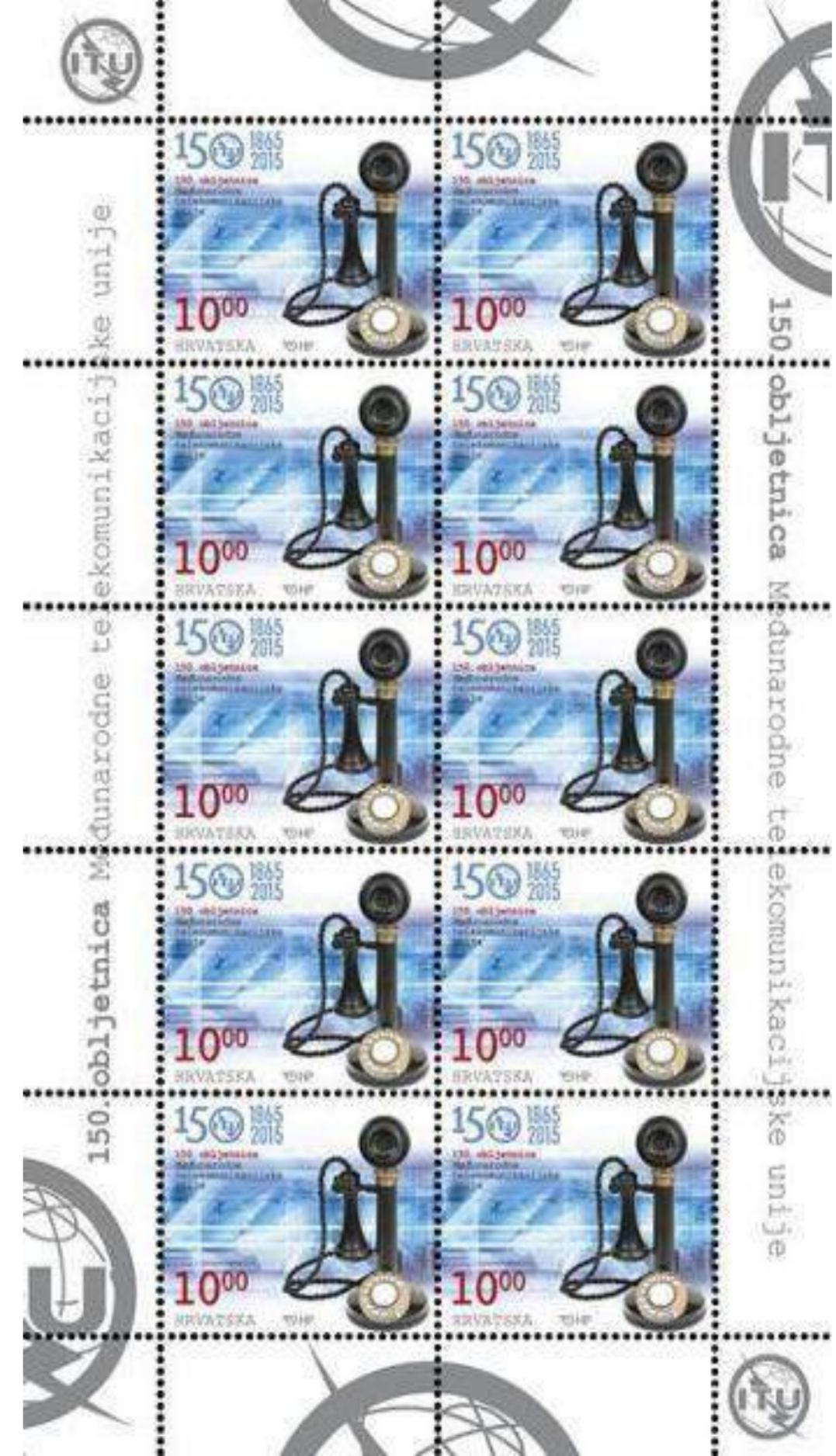

Для розв'язання регіональних проблем скликаються відповідні конференції. Організаційна структура МСЕ така:

- Повноважна конференція.
- Адміністративна рада.
- Всесвітня конференція з міжнародних служб електрозв'язку.
  - Сектор радіозв'язку, всесвітні та регіональні конференції, наради і наукові комісії з радіозв'язку, директор, бюро, комітет реєстрації частот, група радників з питань радіозв'язку.
  - Сектор стандартизації електрозв'язку, всесвітні конференції зі стандартизації електрозв'язку, наукові комісії, директор, бюро, група радників з питань стандартизації електрозв'язку.
  - Сектор розвитку електрозв'язку, всесвітні та регіональні конференції з розвитку електрозв'язку, наукові комісії, директор, бюро, група радників з питань розвитку електрозв'язку.

Генеральний секретаріат, Рада з глобальних проблем телекомунікацій. Генеральний секретаріат раз на 4 роки організовує всесвітні виставки з електрозв'язку (ТЕЛЕКОМ) і бере участь у регіональних виставках.

Після створення ООН він існував в рамках ООН. Всі прилади зв'язку, які пов'язані з електрозв'язком мали бути перевірені Союзом. Зараз в нього входять майже всі держави світу.

Всесвітній ПОШТОВИЙ СОЮЗ

Перша спроба встановити деякі загальні принципи, які б регулювали міжнародну поштову службу, відбулась на міжнародній 42 конференції в Парижі в 1863 р. До цього часу міжнародний поштовий обмін регулювався безліччю двосторонніх договорів. Через 11 років, а саме 9 жовтня 1874 р., на першому Міжнародному Поштовому Конгресі представники 22 країн підписали Бернську угоду, створивши Загальний Поштовий Союз (General Postal Union). Тепер 9 жовтня весь світ святкує Міжнародний Поштовий День. Членство в Союзі зростало так швидко, що у 1878 назву —Загальний Поштовий Союз‖ було змінено на —Всесвітній Поштовий Союз (Universal Postal Union)‖. Бернській угоді 1874 р. вдалося об'єднати плутанину поштових служб та договорів в єдину поштову територію для взаємного обміну поштою. Вона також встановила єдиний поштовий тариф замість 1200 різних тарифів, що існували між 22 країнами, які зустрілись у Берні. Бар'єри та кордони, що заважали до цього часу вільному міжнародному обміну поштою та його зростанню, було нарешті скасовано.

Головним документом Всесвітнього Поштового Союзу є його Конституція, яка містить мету діяльності та загальні положення. Вона є дипломатичним документом, який має бути ратифікований компетентними органами кожної країни-члена ВПС. Доповнення до Конституції можуть вноситись лише Конгресом, і також підлягають ратифікації.

Загальні правила, що регулюють міжнародні поштові послуги, а також положення, що стосуються відправки листів, втілені у Всесвітній Поштовій Конвенції. Цей документ, так само, як і Конституція, має обов'язкову юридичну силу для всіх країн-членів ВПС. З метою чіткого, простого та гнучкого регулювання діяльності у сфері міжнародних поштових послуг, на Сеульському Конгресі у 1994 році було внесено доповнення до двох головних документів. Тепер дозволяється вносити зміни до положень щодо міжнародних поштових послуг, не звертаючись до Конгресу.

Окремі угоди, які є обов'язковими лише для країн, що їх уклали або приєднались, регулюють операції з поштовими посилками та поштовими фінансовими службами.

Кожна країна-член Організації Об'єднаних Націй може приєднатись до Всесвітнього Поштового Союзу. Незалежні держави, які не є членами ООН, також можуть вступити до ВПС, якщо на це дасть згоду щонайменше дві третини країн-членів ВПС. На кінець 1996 року ВПС налічував 189 країн-членів.

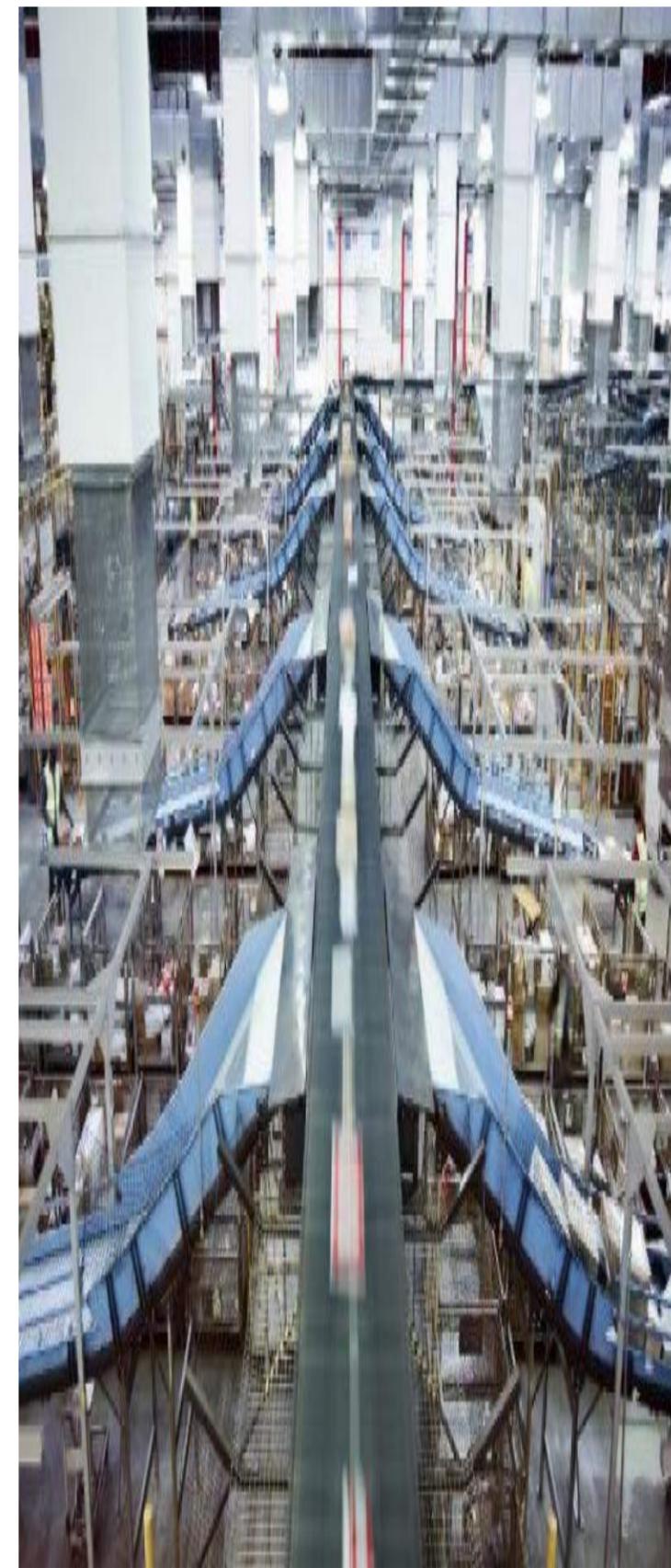

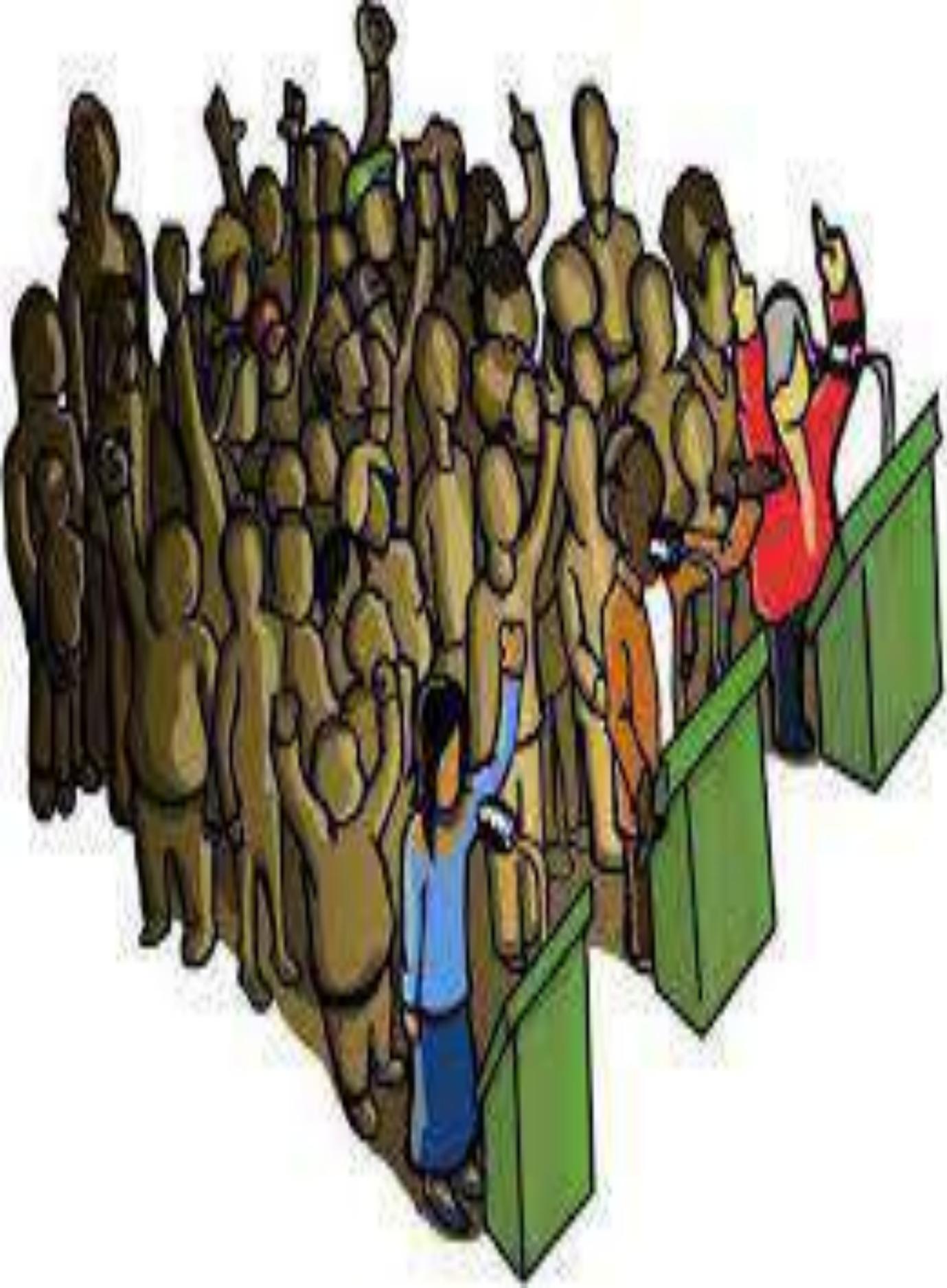
Всесвітній Поштовий Конгрес (Universal Postal Congress), куди делегуються представники всіх країн-членів, є головним органом Союзу. Як правило, він збирається кожні п'ять років. Хоча головною функцією Конгресу є законодавча, останнім часом в ньому намітилась тенденція передавати регулятивні повноваження двом Радам ВПС, зосереджуючись практично на загальних політичних питаннях. На останніх конгресах велика увага надавалась Загальним Дебатам, де обговорюються та вирішуються ключові питання, що постануть перед ВПС на наступні п'ять років. Внаслідок Загальних Дебатів на Сеульському Конгресі у 1994 р. ВПС прийняв план змін у поштовій сфері під назвою Сеульська Поштова Стратегія. Вона має чотири ключові напрямки:

- ефективне реагування на зміну ринкового середовища та потреби клієнтів;
- контроль та покращення якості поштових товарів та послуг; □ отримання більшої незалежності у керівництві та сприяння поштовому розвитку;
- підвищення відповідальності поштового персоналу на всіх рівнях.

Рівень втілення в життя Сеульської Стратегії буде визначальним фактором того, яку частку на ринку комунікацій буде мати поштова служба на початку наступного століття. До інших функцій Конгресу належить вибір Генерального Директора та його заступника, так само, як і членів Виконавчої Ради та Ради Поштових Операцій; Конгрес також встановлює бюджет на наступні п'ять років.

Міжнародне Бюро (International Bureau), встановлене Бернською угодою 1874 року, знаходиться у Берні та займається загальною підтримкою органів ВПС. Воно виступає, як пов'язуючий, інформаційний та консультативний орган ВПС, а також забезпечує технічну співпрацю між країнами-членами. Міжнародне Бюро відповідає за забезпечення представництва ВПС у його зовнішніх стосунках, головним чином з міжнародними організаціями. Воно не втручається у конфлікти між поштовими адміністраціями та їх клієнтами.

ВПС, як спеціалізована установа ООН

1 липня 1948 року ВПС став спеціалізованою установою Організації Об'єднаних Націй. З того часу його співпраця з іншими міжнародними організаціями зростає та поширюється. ВПС підтримує тісні зв'язки з такими програмами ООН, як Програма розвитку ООН, Міжнародна програма ООН з контролю за наркотиками, Програма ООН з охорони навколишнього середовища, а також з такими спеціалізованими установами, як Міжнародний союз телезв'язку, Міжнародною організацією цивільної авіації, Міжнародною організацією охорони здоров'я, ЮНЕСКО та Міжнародною організацією торгівлі. ВПС також має контакти з такими неурядовими міжнародними організаціями, як Міжнародна організація повітряного транспорту, Міжнародна організація зі стандартизації, Світова митна організація та Інтерпол.

Прикладом співпраці ВПС з міжнародними фінансовими організаціями є його співпраця з Міжнародним Банком з метою дослідження процесу реформ у поштовому секторі. Незважаючи на технічну природу своєї діяльності та невеликий бюджет, ВПС бере активну участь у програмах, що виникають після глобальних конференцій, організованих під егідою ООН, таких, наприклад, як Конференція із захисту навколишнього середовища та розвитку, Світовий саміт з соціального розвитку та Четверта конференція з проблем жінок.

Всесвітня метеорологічна організація (ВМО)

У 1873 р. було створено неурядову Міжнародну метеорологічну організацію. На зміну їй у 1947 р. засновано міжурядову Всесвітню метеорологічну організацію. Свою діяльність вона розпочала у 1951 р. Статус спеціалізованої агенції ООН одержала в тому ж році. Членами ВМО є 189 країн та 5 територій. Останні мають обмежені права при голосуванні.

Мета діяльності ВМО — сприяти всесвітньому співробітництву щодо створення мережі станцій для проведення метеорологічних спостережень, а також центрів, що забезпечують діяльність метеослужб. Організація сприяє налагодженню системи оперативного обміну метеорологічною інформацією, стандартизації метеоспостережень, забезпеченню однозначності інформації про метеоспостереження, що публікується, а також застосуванню метеорології в авіації, мореплавстві, сільському господарстві. Багато уваги в діяльності ВМО приділяється стимулюванню метеорологічних досліджень (зокрема, реалізується Всесвітня кліматична програма та глобальна програма атмосферних досліджень) і підготовки фахівців. У межах ВМО відбувається міжнародний обмін метеозведеннями. Організація надає допомогу державам у створенні та діяльності метеослужб, а також у застосуванні метеорології і гідрології для втілення проектів економічного розвитку. Завдяки діяльності ВМО було, зокрема, створено Всесвітню службу погоди, яка спирається на інформацію з метеорологічних супутників і центрів.

ВМО сприяє вільному і необмеженому обміну даними та інформацією, продукцією і послугами в реальному або близькому до реального масштабі часу по питаннях, що стосуються безпеки і охорони суспільства, економічного добробуту і захисту навколишнього середовища. Вона вносить внесок до формулювання політики в цих областях на національному і міжнародному рівнях.

У разі небезпечних явищ, пов'язаних з погодою, кліматом і водою, які є причиною близько 90 % всіх стихійних лих, програми ВМО надають життєво важливу інформацію для випуску завчасних попереджень, що дозволяють врятувати життя і зменшувати збитки, що наноситься майну і навколишньому середовищу. ВМО також вносить внесок до скорочення дій лих антропогенного характеру, таких як лиха, пов'язані з хімічними або ядерними аваріями, а також лісових пожеж і вулканічного попелу. Дослідження показали, що, окрім неоцінимої користі для благополуччя людини, кожен долар, інвестований в метеорологічне і гідрологічне обслуговування, приносить економічну вигоду, що у багато разів перевищує інвестицію, нерідко в десять або більше разів.

ВМО грає провідну роль в міжнародних зусиллях по моніторингу і захисту навколишнього середовища за допомогою 49 своїх програм. У співпраці з іншими установами системи ООН і національними метеорологічними і гідрологічними службами ВМО надає підтримку в здійсненні ряду конвенцій по навколишньому середовищу і грає важливу роль в наданні консультацій і оцінок урядам по відповідних питаннях. Така діяльність вносить внесок до забезпечення стійкого розвитку і благополуччя націй.

**World
Meteorological
Organization**
Weather • Climate • Water

Практичне завдання:

Зробити презентації на наступну тему:
«Перші міжнародні адміністративні союзи»:

1. Міжнародний комітет мір і ваг.
2. Міжнародний союз охорони промислової власності.
3. Міжнародний союз захисту літературної та художньої власності.
4. Міжнародний союз боротьби з рабством.
5. Міжнародний союз митних тарифів.
6. Міжнародний союз залізничних товарних перевезень.

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ

